

חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951

עבודה – שכר ושעות עבודה – שעות עבודה ומנוחה

תוכן ענינים

3	Go	פרק ראשון: מבוא	
3	Go	פירושים	סעיף 1
4	Go	פרק שני: שעות עבודה	
4	Go	יום עבודה	סעיף 2
4	Go	שבוע עבודה	סעיף 3
4	Go	שינוי יום עבודה ושבוע עבודה	סעיף 4
4	Go	שינוי לפי הסכם קולקטיבי	סעיף 5
5	Go	איסור העבודה בשעות נוספות	סעיף 6
5	Go	פרק שלישי: מנוחה שבועית	
5	Go	שעות המנוחה השבועית	סעיף 7
5	Go	שינוי שעות המנוחה השבועית	סעיף 8
5	Go	איסור העסקה במנוחה השבועית	סעיף 9
5	Go	איסור עבודה במנוחה השבועית	סעיף 9א
5	Go	תחולת סעיף 12	סעיף 9ב
5	Go	איסור הפליה	סעיף 9ג
5	Go	עובד שנדרש לעבוד במנוחה השבועית	סעיף 9ד
6	Go	סירוב לעבוד ביום המנוחה השבועי	סעיף 179
6	Go	שינוי סביר בתנאי עבודה	סעיף 9ה
6	Go	אי תחולה	סעיף 19
7	Go	סמכות בית הדין לעבודה	סעיף 19ז
7	Go	פרק רביעי: עבודה בשעות אסורות	
7	Go	העסקה המותרת בשעות נוספות	סעיף 10
7	Go	היתר העסקה בשעות נוספות	סעיף 11
8	Go	היתר העסקה במנוחה השבועית	סעיף 12
8	Go	שעות נוספות והגברת תעסוקה	סעיף 13
8	Go	תנאים והגבלות להיתר	סעיף 14
8	Go	היתר כללי והיתר מיוחד	סעיף 15
8	Go	גמול שעות נוספות	סעיף 16
9	Go	גמול עבודה במנוחה השבועית	סעיף 17
9	Go	שכר רגיל	סעיף 18
9	Go	תקנות בדבר חישוב הגמול	סעיף 19
9	Go	פרק חמישי: הפסקות	
9	Go	הפסקות	סעיף 20
9	Go	הפסקה לשם שימוש בחדר שירותים	סעיף 20א
10	Go	הפסקה בין יום עבודה למשנהו	סעיף 21
10	Go	עבודת לילה	סעיף 22
10	Go	היתר בדבר הפסקות	סעיף 23
10	Go	פרק ששי: פיקוח וענשים	

חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951

נוסח מלא ומעודכן

10	Go	סמכויות מפקח עבודה	סעיף 24
10	Go	פנקס שעות עבודה וכו	סעיף 25
10	Go	ענשים	סעיף 26
11	Go	אחריותם של חברי הנהלה ושל מנהלים	סעיף 27
11	Go	דין חבורת עובדים	סעיף 28
11	Go	פרק שביעי: הוראות שונות	
11	Go	תחולת החוק	סעיף 30
11	Go	המדינה כמעסיק	סעיף 31
11	Go	ביצוע ותקנות	סעיף 32
11	Go	חובת התייעצות	סעיף 33
12	Go	העברת סמכויות	סעיף 34
12	Go	שמירת זכויות	סעיף 35
12	Go	ביטול	סעיף 36
12	Go	תחילת תוקף ת"ט תשי"א 1951	סעיף 37

חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951 *

פרק ראשון: מבוא

1. בחוק זה –

פירושים

"שעות עבודה" פירושו - הזמן שבו עומד העובד לרשות העבודה, לרבות הפסקות קצרות ומוסכמות הניתנות לעובד להחלפת כוח ואויר ולרבות הפסקות לפי סעיף 20א(א), חוץ מהפסקות

(תיקון מס 13)
תש"ע-2009

* פורסם [ס"ח תשי"א מס 76](#) מיום 22.5.1951 עמ' 204 ([ה"ח תשי"א מס 43](#) עמ' 157).

ת"ט [ס"ח תשי"א מס 82](#) מיום 26.7.1951 עמ' 249.

תוקן [ס"ח תשכ"ט מס 551](#) מיום 18.3.1969 עמ' 54 ([ה"ח תשכ"ו מס 696](#) עמ' 136) – תיקון מס 1; ר' סעיף 4 לענין הוראת מעבר.

[ס"ח תשכ"ט מס 553](#) מיום 27.3.1969 עמ' 78 ([ה"ח תשכ"ח מס 748](#) עמ' 15) – תיקון מס 2 בסעיף 7 לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969; תחילתו ביום 1.9.1969.

[ס"ח תשל"א מס 618](#) מיום 5.3.1971 עמ' 69 ([ה"ח תשכ"ט מס 829](#) עמ' 208) – תיקון מס 3 [במקור מס 2].

[ס"ח תש"ם מס 972](#) מיום 5.6.1980 עמ' 135 ([ה"ח תש"ם מס 1421](#) עמ' 44, [ה"ח תש"ם מס 1429](#) עמ' 89) – תיקון מס 4 בסעיף 5(ב)(2) לחוק בית הדין לעבודה (תיקון מס 8), תש"ם-1980.

[ס"ח תשמ"א מס 1010](#) מיום 6.3.1981 עמ' 124 ([ה"ח תשמ"א מס 1493](#) עמ' 69) – תיקון מס 5; תחילתו ביום 5.4.1981.

[ס"ח תשמ"ג מס 1079](#) מיום 30.3.1983 עמ' 62 ([ה"ח תשמ"ג מס 1620](#) עמ' 140) – תיקון מס 6.

[ס"ח תשנ"א מס 1351](#) מיום 27.3.1991 עמ' 129 ([ה"ח תשנ"א מס 2020](#) עמ' 21) – תיקון מס 7 בסעיף 2 לחוק הסדרים במשק המדינה (יצירת תנאים לצמיחה ולקליטת העליה), תשנ"א-1991.

[ס"ח תשנ"ג מס 1430](#) מיום 11.8.1993 עמ' 167 ([ה"ח תשנ"ג מס 2190](#) עמ' 260) – תיקון מס 8; ר' סעיף 5 לענין הוראות מעבר.

[ס"ח תש"ס מס 1742](#) מיום 25.6.2000 עמ' 213 ([ה"ח תש"ס מס 2855](#) עמ' 314) – תיקון מס 9.

[ס"ח תשס"א מס 1757](#) מיום 26.11.2000 עמ' 12 ([ה"ח תש"ס מס 2896](#) עמ' 480) – תיקון מס 10.

[ס"ח תשס"ב מס 1824](#) מיום 21.1.2002 עמ' 100 ([ה"ח תשס"ב מס 3057](#) עמ' 161) – תיקון מס 11.

[ס"ח תשס"ח מס 2162](#) מיום 6.7.2008 עמ' 616 ([ה"ח הכנסת תשס"ח מס 179](#) עמ' 26) – תיקון מס 12 בסעיף 6 לחוק הגנת השכר (תיקון מס 24), תשס"ח-2008; תחילתו ביום 1.2.2009.

[ס"ח תש"ע מס 2218](#) מיום 16.12.2009 עמ' 276 ([ה"ח הכנסת תש"ע מס 281](#) עמ' 14) – תיקון מס 13; ר' סעיף 5 לענין תחילה.

[ס"ח תשע"ד מס 2459](#) מיום 15.7.2014 עמ' 600 ([ה"ח הכנסת תשע"ד מס 535](#) עמ' 44) – תיקון מס 14 בחוק להחלפת המונח מעביד (תיקוני חקיקה), תשע"ד-2014.

[ס"ח תשע"ז מס 2628](#) מיום 3.4.2017 עמ' 597 ([ה"ח הכנסת תשע"ז מס 689](#) עמ' 108) – תיקון מס 15 בסעיף 8 לחוק הזכות לעבו דה בישיבה (תיקון מס 3), תשע"ז-2017; תחילתו שישה חודשים מיום פרסומו.

[ס"ח תשע"ח מס 2675](#) מיום 28.12.2017 עמ' 73 ([ה"ח הממשלה תשע"ח מס 1180](#) עמ' 178) – תיקון מס 16.

[ס"ח תשע"ח מס 2705](#) מיום 13.3.2018 עמ' 284 ([ה"ח הממשלה תשע"ח מס 1190](#) עמ' 290) – תיקון מס 17; ר' סעיף 5 לענין הוראת מעבר.

5. היתרים כלליים שניתנו לפי סעיף 11(1) לחוק העיקרי כנוסחו ערב תחילתו של חוק זה ועמדו בתוקפם ערב המועד האמור ימשיכו לעמוד בתוקפם עד לכניסתו לתוקף של היתר כללי מטעמים הקשורים בצורכי הכלכלה והמשק לפי סעיף 11(8) לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה.

[ס"ח תשע"ח מס 2725](#) מיום 21.6.2018 עמ' 698 ([ה"ח הכנסת תשע"ח מס 654](#) עמ' 170) – תיקון מס 18; ר' סעיף 4 לענין תחילה, תחולה והוראות מעבר.

4. (א) תחילתו של חוק זה ביום כ"ד בטבת התשע"ט (1 בינואר 2019) (להלן – יום התחילה), והוא יחול גם על עובד שהתחיל את עבודתו אצל המעסיק לפני יום התחילה; ואולם תחילתו של סעיף 179(ב)(2) ו-(ג) לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה, ביום פרסומו של חוק זה.

(ב) מעסיק יודיע על כוונתו לדרוש מעובד כאמור בסעיף קטן (א), בתקופה שמיום פרסומו של חוק זה ועד יום התחילה, לעבוד בימי המנוחה השבועית.

(ג) ועדת השרים האמורה בסעיף 179(ב)(2) לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה תתכנס לראשונה בתוך שלושה חודשים מיום פרסומו של חוק זה; עד יום התחילה ידווח שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים לוועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת על התכנסותה של ועדת השרים ועל החלטותיה.

על פי סעיף 20 ;

"שעות נוספות" פירושו - שעות העבודה העודפות -

(א) על התחום שנקבע ליום עבודה בסעיף 2, או על יום עבודה שייקבע על פי סעיף 4, או

(ב) על התחום שנקבע לשבוע עבודה בסעיף 3, או על שבוע עבודה שייקבע על פי סעיף 4 ;

"עבודת לילה" פירושו - עבודה ששתי שעות ממנה, לפחות, הן בתחום השעות שבין 22 ובין 06.00 ;

"מפקח עבודה" פירושו - מפקח כמשמעותו בפקודת מחלקת העבודה, 1943 ;

"מפקח עבודה אזורי" פירושו - מפקח עבודה שנתמנה על ידי שר העבודה להיות מפקח עבודה אזורי.

פרק שני: שעות עבודה

2. (א) יום עבודה לא יעלה על שמונה שעות עבודה.

יום עבודה

(ב) בעבודת לילה וביום שלפני המנוחה השבועית וביום שלפני חג שהעובד אינו עובד בו, בין על פי חוק ובין על פי הסכם או נוהג, לא יעלה יום עבודה על שבע שעות עבודה.

3. שבוע עבודה לא יעלה על ארבעים וחמש שעות עבודה.

שבוע עבודה
(תיקון מס 8)
תשנ"ג-1993

4. (א) שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות -

שינוי יום עבודה
ושבוע עבודה

(1) יום עבודה שתחומו פחות מן הקבוע בסעיף 2 ושבוע עבודה שתחומו פחות מן הקבוע בסעיף 3 - לעבודות מסויימות, אם ראה צורך בכך מטעמים שבבריאות העובד או שבנסיבות העבודה ;

(2) יום עבודה שתחומו יתר על הקבוע בסעיף 2 ושבוע עבודה שתחומו יתר על הקבוע בסעיף 3 -

(I) לעבודות מסויימות בחקלאות ועבודות הקשורות במישרין לטיפול בבעלי חיים ;

(II) לעבודות במקום שמטפלים בחולים, בבתי-מרקחת, במוסדות החלמה, במוסדות לטיפול בזקנים או בילדים ;

(III) לעבודות בבתי אוכל, בבתי מלון ובבתי קפה ;

(IV) לשמירה ;

(V) לעובדים בשירות המדינה או בשירות רשות מקומית עבודה שאינה תעשיתית, כוללם או לחלק מהם, בעבודות שהן לדעת שר העבודה חיוניות לציבור ושפורטו בתקנות,

ובלבד שיום עבודה לא יעלה על עשר שעות עבודה, ושבוע עבודה לא יעלה, בממוצע לתקופה שתקבע בתקנות, על ארבעים וחמש שעות עבודה.

(תיקון מס 8)
תשנ"ג-1993

(ב) על אף האמור בסעיף 2, לא יעלה יום עבודה של עובד חדשי במשק בית פרטי שאינו עובד חלקי, על 10 שעות עבודה ; דין יום עבודה לפי סעיף קטן זה כדין יום עבודה לפי סעיף 2.

5. (א) אישר שר העבודה הסכם קולקטיבי, שבו נקבע יום עבודה ארוך משמונה שעות עבודה או שבוע עבודה ארוך מארבעים וחמש שעות, דינם של יום עבודה ושבוע עבודה כאלה כדין יום עבודה ושבוע עבודה לפי הסעיפים 2 ו-3.

שינוי לפי הסכם
קולקטיבי
(תיקון מס 8)
תשנ"ג-1993

שר העבודה לא יתן אישור על פי סעיף קטן זה, אלא אם -

(1) נוכח שבגלל הנסיבות המיוחדות אין לקיים יום עבודה כקבוע בסעיף 2 או שבוע עבודה כקבוע בסעיף 3 ;

(2) המספר הממוצע של שעות העבודה לתקופה שנקבעה בהסכם הקולקטיבי אינו

(תיקון מס 8)
תשנ"ג-1993

עולה על עשר ליום וארבעים וחמש לשבוע.

(ב) אישר שר העבודה הסכם קולקטיבי, שבו נקבע לאחד הימים בשבוע יום עבודה שלא למעלה מחמש שעות עבודה ולשני ימים בשבוע יום עבודה שלא למעלה מתשע שעות עבודה, דינם של ימי עבודה כאלה כדין יום עבודה לפי סעיף 2.

6. העסקת עובד בשעות נוספות אסורה, אם אינה מותרת לפי סעיף 10, או אם לא הותרה לפי סעיף 11.

איסור העבודה בשעות נוספות (תיקון מס 14) תשע"ד-2014

פרק שלישי: מנוחה שבועית

7. (א) לפחות שלושים ושש שעות רצופות לשבוע הן המנוחה השבועית של העובד.

שעות המנוחה השבועית

(ב) המנוחה השבועית תכלול -

(1) לגבי יהודי - את יום השבת;

(2) לגבי מי שאינו יהודי - את יום השבת או את יום הראשון או את היום הששי בשבוע, הכל לפי המקובל עליו כיום המנוחה השבועית שלו.

8. שר העבודה רשאי לקבוע, בתקנות, לעבודות מסויימות, מנוחה שבועית שתחומה פחות משלושים ושש שעות, אך לא פחות מעשרים וחמש שעות רצופות. דין המנוחה השבועית שתקבע בתקנות לפי סעיף זה כדין המנוחה השבועית לפי סעיף 7.

שינוי שעות המנוחה השבועית

9. העסקת עובד במנוחה השבועית אסורה, אם לא הותרה לפי סעיף 12.

איסור העסקה במנוחה השבועית (תיקון מס 14) תשע"ד-2014

9א. (א) בימי המנוחה הקבועים כמשמעותם בפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948, לא יעבוד בעל בית מלאכה בבית מלאכתו, ולא בעל מפעל תעשייה במפעלו, ולא יסחר בעל חנות בחנותו.

איסור עבודה במנוחה השבועית (תיקון מס 1) תשכ"ט-1969

(ב) בימי מנוחה כאמור לא יעבוד חבר של אגודה שיתופית בבית מלאכה או במפעל תעשייה של האגודה; בבית מלאכה או מפעל תעשייה של אגודה שיתופית חקלאית לא יעבוד חבר אלא אם העבודה קשורה בשירותים הנחוצים למשק שלה.

(ג) מי שאינו יהודי רשאי - לגבי בית מלאכתו, מפעל תעשייתי או חנותו, הנמצאים בתחום רשות מקומית שמספר תושביה שאינם יהודים הוא, לפי קביעת הרשות, לפחות רבע מכלל תושבי הרשות - לקיים את האיסורים לפי סעיף זה, או בימי המנוחה כאמור או בימי שבתו וחגיו, לפי בחירתו; והוא הדין לגבי רובע של רשות מקומית, שתחומו ומספרם היחסי של תושביו שאינם יהודים בכלל תושביו - שהוא רבע לפחות - נקבעו לענין זה על ידי אותה רשות.

(ד) האמור בסעיף קטן (ג) אין בו כדי למנוע נאשם לפי סעיף זה מלהביא ראיות כי מספר התושבים שאינם יהודים בתחום רשות מקומית או רובע שלה, לפי הענין, אינו פחות מרבע מכלל תושבי הרשות או הרובע.

9ב. הוראות סעיף 12 יחולו, בשינויים המחוייבים, על מתן היתרי עבודה בימי מנוחה למי שהוראות סעיף 9 חלות עליו.

תחולת סעיף 12 (תיקון מס 1) תשכ"ט-1969

9ג. (א) לא יסרב הזקוק לעובד לקבל אדם לעבודה בשל כך בלבד שהוא הודיע עם קבלתו לעבודה שאינו מסכים לעבוד בימי המנוחה השבועית על פי איסור שבמצוות דתו שאותן הוא מקיים, ולא ידרוש ממנו ליתן התחייבות לעבוד בימי המנוחה השבועית כתנאי לקבלתו לעבודה.

איסור הפליה (תיקון מס 5) תשמ"א-1981

(ב) הזקוק לעובד רשאי לדרוש ממי שהודיע כאמור בסעיף קטן (א) שימסור לו, לא יאוחר משבעה ימים מיום הדרישה, תצהיר בכתב לפי סעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, ובו הפרטים המבססים את הודעתו ובכללם פרטים המעידים על הכרתו הדתית ועל קיום מצוות דתו, ואם הוא יהודי - שהוא גם שומר על כשרות בביתו ומחוצה לו ואינו נוסע בשבת.

9ד. (א) עובד שמעסיקו דורש ממנו לעבוד בימי המנוחה השבועית, או שהודיע לו על כוונתו לדרוש ממנו לעבוד כאמור, רשאי להודיע למעסיקו, לא יאוחר משלושה ימים מיום הדרישה או ההודעה כאמור, שהוא אינו מסכים לעבוד בימי המנוחה השבועית על פי איסור שבמצוות דתו שאותן הוא מקיים.

עובד שנדרש לעבוד במנוחה השבועית (תיקון מס 5) תשמ"א-1981 תשס"ב-2002 (תיקון מס 11) תשס"ב-2002 (תיקון מס 14) תשע"ד-2014

(ב) מעסיק רשאי לדרוש מעובד שהודיע לו כאמור בסעיף קטן (א) שימסור לו, לא יאוחר משבעה ימים מיום הדרישה, תצהיר בכתב לפי סעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, ובו הפרטים כאמור בסעיף 9ג(ב).

179. (א) בלי לגרוע מהוראות סעיפים 9ג(א) ו-9ד(א) –

(1) לא יסרב הזקוק לעובד לקבל אדם לעבודה בשל כך בלבד שהוא הודיע עם קבלתו לעבודה שאינו מסכים לעבוד בימי המנוחה השבועית, ולא ידרוש ממנו לתת התחייבות לעבוד בימי המנוחה השבועית כתנאי לקבלתו לעבודה;

(2) עובד שמעסיקו דורש ממנו לעבוד בימי המנוחה השבועית, או שהודיע לו על כוונתו לדרוש ממנו לעבוד כאמור, רשאי להודיע למעסיקו, לא יאוחר משלושה ימים מיום הדרישה או ההודעה כאמור, שהוא אינו מסכים לעבוד בימי המנוחה השבועית.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו –

(1) במקומות עבודה או בעבודות המנויים בסעיף 9ו(ב);

(2) במקום עבודה שאישרה ועדת השרים האמורה בסעיף 12(ב) (בסעיף זה – ועדת השרים), בכפוף להוראות סעיף קטן (ג).

(ג) (1) אישור ועדת השרים כאמור בסעיף קטן (ב) (2) (בסעיף זה – אישור ועדת השרים) יינתן בשל טעמים ייחודיים הקשורים באותו מקום עבודה, ובלבד שהסירוב לעבוד ביום המנוחה השבועי עלול לפגוע פגיעה משמעותית באותו מקום עבודה או בתהליך עבודה או בסיפוק צרכים חיוניים לציבור או לחלק ממנו, והכול בהתחשב בטובת העובדים; האישור יכול שיינתן גם לגבי מקצוע או תפקיד מסוים במקום העבודה;

(2) ניתן אישור ועדת השרים לגבי כלל העובדים במקום העבודה, תנמק הוועדה את החלטתה בכתב ותמסור על כך דיווח לוועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת;

(3) כל אחד מחברי ועדת השרים רשאי למנות מטעמו עובד ממושרדו כנציגו בוועדת השרים לעניין סעיף זה;

(4) לשם הפעלתה סמכותה לפי סעיף זה, תתכנס ועדת השרים אחת לרבעון לפחות, ובמועד ההתכנסות כאמור תדון ותחליט בכל הבקשות שהועברו אליה עד לאותו מועד;

(5) שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים ידווח לוועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, אחת לשנה, על אישורי ועדת השרים באותה שנה.

9ה. מעסיק רשאי לשנות באופן סביר את תנאי עבודתו וסדרי עבודתו של מי שהודיע לפי סעיפים 9ג, 9ד או 179, שאינו מסכים לעבוד בימי המנוחה השבועית.

שינוי סביר בתנאי עבודה (תיקון מס 5) תשמ"א-1981 (תיקון מס 14) תשע"ד-2014 (תיקון מס 18) תשע"ח-2018

9ו. (א) הודעה לפי סעיפים 9ג או 9ד שהיא הודעת שקר, או שנותנה נדרש למסור תצהיר כאמור בסעיפים אלה, ולא עשה כן – בטלה.

(ב) הוראות סעיפים 9ג ו-9ד לא יחולו –

(1) במקום עבודה שהוא מפעל או מוסד או חלק מהם המופקדים על בטחון הציבור;

(2) בעבודה הקשורה בבטחון המדינה או בשמירת בטיחותם, שלומם או בריאותם של בני אדם;

(3) בעבודה הקשורה באירוח בבתי מלון;

(4) בעבודה הקשורה בייצור חשמל והזרמתו;

(5) בעבודה הקשורה בקיום אספקה או שירותים חיוניים ושנקבעה בצו מאת ועדת השרים הנזכרת בסעיף 12(ב), באישור ועדת העבודה הרווחה של הכנסת, אם לדעת ועדת השרים תחולת הסעיפים האמורים עלולה למנוע קיום האספקה או השירותים

אי-תחולה (תיקון מס 5) תשמ"א-1981

כאמור.

9ז. (א) לבית דין אזורי כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969 (להלן - בית הדין האזורי), תהיה סמכות יחודית לדון בתובענות שעילתן בהוראות סעיף 9. (ב) לא יודקק בית הדין האזורי לתובענה שעילתה בהוראות סעיפים 9 עד 19, שהוגשה לאחר שחלפו שנים עשר חדשים מיום תחילת העילה.

סמכות בית הדין לעבודה (תיקון מס 5) תשמ"א-1981 (תיקון מס 10) תשס"א-2000

פרק רביעי: עבודה בשעות אסורות

10. (א) העסקת עובד בשעות נוספות מותרת –

העסקה המותרת בשעות נוספות (תיקון מס 14) תשנ"ד-2014

(1) כשתאונה או מאורע בלתי צפוי מראש מחייבים זאת, או כשיש לטפל באופן דחוף במכונות או בציוד, ואינה מותרת אלא במידה הדרושה למניעת הפרעה קשה בתהליך הרגיל של העבודה, או למניעת נזק לגוף או לנכס שאין למנוע אותו בדרך אחרת;

(2) כשעובדים במשמרות; ובלבד שלא יעבדו יותר משעה נוספת אחת ליום, ושהמוצא לשלושה שבועות לא יעלה על ארבעים וחמש שעות עבודה לשבוע;

(תיקון מס 8) תשנ"ג-1993

(3) בהכנת מאזן שנתי, ברישום מלאי הסחורה ובמכירה שלפני חג; ובלבד שלא יעבדו יותר מארבע שעות נוספות ליום וממאה לשנה.

(ב) הועסק עובד שעות נוספות על פי פסקה (1) של סעיף קטן (א) – תימסר לכל המאוחר למחרת היום הודעה על כך בכתב למפקח עבודה אזורי, ולא ימשיכו בעבודת שעות נוספות, אלא אם נתן המפקח היתר לכך בכתב וקוימו התנאים שבהיתר.

11. שר העבודה רשאי להתיר העסקת עובד בשעות נוספות –

היתר העסקה בשעות נוספות (תיקון מס 14) תשנ"ד-2014

(1) בשעה שצרכי ההספקה והשירותים החיוניים מחייבים זאת, לדעת שר העבודה, לדעת שר הבטחון, כשהמדובר הוא במקומות עבודה, הנתונים להוראותיו, או שבהם מבצעים הזמנות של צבא-הגנה לישראל, או לדעת השר לביטחון הפנים כשהמדובר הוא במקומות עבודה הנתונים להוראותיו;

(תיקון מס 17) תשנ"ח-2018

(א1) אם ניתנה החלטה על שעת חירום ומצב המשק בשל שעת החירום מחייב זאת; בפסקה זו, "החלטה על שעת חירום" – כל אחת מאלה:

(תיקון מס 17) תשנ"ח-2018

(א) הכרזה על מצב מיוחד בעורף לפי סעיף 9 לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951;

(ב) הוצאת צו הקורא לחיילי מילואים להתייצב לשירות מילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008;

(ג) הכרזה על אירוע חירום אזרחי לפי סעיף 90 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971;

(2) בשירותים ציבוריים לא-תעשיתיים;

(3) בשמירה;

(4) במקום שבו מטפלים בחולים, בבתי מרקחת, במוסדות החלמה, במוסדות לטיפול בזקנים או בילדים;

(5) בבתי אוכל, בבתי מלון, בבתי קפה, במפעלי תרבות, ספורט ושעשועים;

(6) בעבודת הכנה או גמר שיש לעשותה מחוץ לשעות העבודה הרגילות, ובעבודה שמטבעה היא נעשית לסירוגין ובהפסקות, ועל העובד להיות כל הזמן במקום עבודתו;

(7) בעבודה עונתית או במקרים יוצאים מן הכלל כשיש לחץ עבודה זמני בלתי רגיל;

(8) מטעמים הקשורים בצורכי הכלכלה והמשק או מטעמים ייחודיים הקשורים בצורכי

(תיקון מס 17) תשנ"ח-2018

¹ סמכויות השר הועברו למנהלת מינהל ההסדרה והאכיפה במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה: ["פ תשס"ח מס 5815](#) מיום 5.6.2008 עמ 3309.

סוג עבודה מסוים, מקום עבודה מסוים או ענף עבודה מסוים, ובהתחשב בטובת העובדים.

12. (א) שר העבודה רשאי להתיר העסקת עובד בשעות המנוחה השבועית, או בחלק מהן, אם הוא משוכנע שהפסקת העבודה למנוחה השבועית לכולה או לחלק ממנה, עלולה לפגוע בהגנת המדינה או בבטחון הגוף או הרכוש, או לפגוע פגיעה רבה בכלכלה, בתהליך עבודה או בסיפוק צרכים שהם, לדעת שר העבודה, חיוניים לציבור או לחלק ממנו.

היתר העסקה במנוחה
השבועית
(תיקון מס 14)
תשע"ד-2014

(1א) במתן היתר לפי סעיף קטן (א) יתחשב שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים בשיקולים אלה:

(תיקון מס 16)
תשע"ח-2017

(1) רווחת העובד;

(2) מסורת ישראל;

(3) קיום חלופה שאינה מחייבת העסקה בשעות המנוחה השבועית;

(4) ההשפעה שיש במתן ההיתר על אופי המרחב הציבורי שבו תבצע העבודה שלגביה מתבקש ההיתר;

(5) כל שיקול אחר שיש בו כדי להגשים את תכליות חוק זה.

(ב) היתר כללי לפי סעיף קטן (א) לא יינתן אלא על פי החלטת ועדת שרים המורכבת מראש הממשלה, השר לשירותים דת³ ושר העבודה.

(תיקון מס 18)
תשע"ח-2018

(ג) בהיתר מיוחד לפי סעיף קטן (א) יפורטו המקצועות או התפקידים של העובדים שלגביהם ניתן ההיתר או המחלקות במקום העבודה שלגבי עובדיהן ניתן ההיתר.

(תיקון מס 6)
תשמ"ג-1983

13. שר העבודה רשאי, בצו שפורסם ברשומות או בהודעה מיוחדת, לאסור או להגביל העסקת עובד בשעות נוספות המותרות לפי סעיף 10(א), להוציא פסקה (1), או שהותרה לפי סעיף 11, אם ראה צורך לעשות כן לשם הגברת התעסוקה.

שעות נוספות והגברת
תעסוקה
(תיקון מס 14)
תשע"ד-2014

14. (א) שר העבודה רשאי לקבוע תנאים והגבלות להיתר.

תנאים והגבלות
להיתר

(ב) בהיתר העבודה בשעות נוספות יקבע שר העבודה את תחום השעות הנוספות המותרות.

(ג) היתר לפי סעיף 11(א) יכול שיינתן לגבי השטח שלגביו ניתנה החלטה על שעת חירום כאמור באותו סעיף או לגבי שטח שמחוץ לשטח כאמור, והוא יעמוד בתוקפו כל עוד ההחלטה על שעת חירום עומדת בתוקפה או עד מועד מוקדם יותר שנקבע בהיתר.

(תיקון מס 17)
תשע"ח-2018

15. (א) היתר יכול להיות כללי או מיוחד.

היתר כללי והיתר
מיוחד

(ב) הודעה על מתן היתר כללי ועל התנאים וההגבלות שנקבעו לו וכן הודעה על ביטול היתר כללי או על שינוי התנאים שנקבעו לו, תפורסם ברשומות.

(תיקון מס 14)
תשע"ד-2014

היתר מיוחד לא יינתן לתקופה העולה על שתי שנים, ומי שניתן לו ההיתר יציג אותו הצגה נראית לעין במקום שבו מעסיקים לפיו.

16. (א) הועסק עובד שעות נוספות, ישלם לו המעביד בעד שתי השעות הנוספות הראשונות שבאותו יום שחר עבודה לא פחות מ-1/4 מהשכר הרגיל, ובעד כל שעה נוספת שאחריהן לא פחות מ-1/2 מהשכר הרגיל.

גמול שעות נוספות
(תיקון מס 14)
תשע"ד-2014

היה שכרו של עובד, כולו או חלקו לפי כמות התוצרת, ישלם לו המעביד בעד כל יחידה, שנעשתה בשתי השעות הנוספות הראשונות שבאותו יום, שכר עבודה לא פחות מ-1/4 מהשכר המשתלם בעד כל יחידה שנעשתה בשעות העבודה הרגילות, ובעד כל יחידה שנעשתה בשעות הנוספות שלמעלה משתיים – לא פחות מ-1/2 מהשכר המשתלם בעד כל יחידה שנעשתה בשעות העבודה הרגילות.

² סמכויות השר הועברו למנהלת מינהל ההסדרה והאכיפה במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה: ["פ תשס"ח מס 5815](#) מיום 5.6.2008 עמ 3309.

³ סמכויותיו הועברו ב ["פ תשס"ד מס 5266](#) מיום 21.1.2004 עמ 1643.

(ב) היה שכרו של העובד על בסיס של חודש או של תקופה ארוכה יותר, יהא המעביד זכאי ליתן לעובד בעבודה מן העבודות המפורטות בפסקה (2) של סעיף 4(א) ובסעיף 4(ב), במקום תשלום שכר לפי סעיף זה, מנוחה של שעה ורבע לפחות תמורת כל שעה משתי השעות הנוספות הראשונות שבאותו יום, ומנוחה של שעה וחצי לפחות תמורת כל שעה נוספת שאחריהן.

17. (א) הועסק עובד בשעות המנוחה השבועית או בחלק מהן:

(1) ישלם לו המעסיק בעד שעות אלה שכר עבודה לא פחות מ-1½ משכרו הרגיל. היה שכרו של העובד, כולו או חלקו, לפי כמות התוצרת, ישלם לו המעסיק בעד כל יחידה שנעשתה בשעות המנוחה השבועית שכר עבודה לא פחות מ-1½ מהשכר המשתלם בעד כל יחידה שנעשתה בשעות העבודה הרגילות;

(2) יתן לו המעסיק, במקום שעות המנוחה השבועית שבהן עבד, שעות מנוחה במספר ובזמן שנקבעו בהיתר שלפיו הועסק.

(ב) היה שכרו של העובד על בסיס של חודש או של תקופה ארוכה יותר, יהא המעסיק זכאי ליתן לעובד, במקום הגמול לפי פסקה (1) של סעיף קטן (א) מנוחה של שעה וחצי לפחות תמורת כל שעה משעות המנוחה השבועית שבה עבד.

18. לענין הסעיפים 16 ו-17 "שכר רגיל" כולל כל התוספות שמעסיק משלם לעובדו.

19. שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות הוראות משלימות בדבר חישוב גמול שעות נוספות וגמול עבודה במנוחה השבועית, לענין הסעיפים 16 ו-17.

פרק חמישי: הפסקות

20. (א) ביום עבודה של שש שעות ולמעלה, תופסק העבודה למנוחה ולסעודה ל-¾ שעה לפחות, ובכלל זה תהיה הפסקה רצופה אחת של חצי שעה לפחות; ביום שלפני המנוחה השבועית וביום שלפני חג, ההפסקה היא של חצי שעה לפחות.

(ב) הפסקה לפי סעיף קטן (א) לא תעלה על שלוש שעות.

(ג) בעת הפסקה לפי סעיף קטן (א) הנמשכת חצי שעה או יותר רשאי העובד לצאת מהמקום שבו הוא עובד, אלא אם נוכחותו במקום העבודה היא הכרח לתהליך העבודה או להפעלת הציוד והשימוש בו, והעובד נדרש על ידי מעסיקו להישאר במקום העבודה, ובמקרה זה ייחשב זמן ההפסקה כחלק משעות העבודה.

(ד) עובד רשאי להתפלל במהלך יום עבודתו בהתאם לדרישות דתו; זמן התפילה ייקבע במקום העבודה בהתאם לצורכי העבודה ואילווציה, ובהתחשב בדרישות דתו של העובד.

20א. (א) עובד זכאי, במהלך יום עבודתו, להפסיק את עבודתו לשם שימוש בחדר שירותים, בהתאם לצרכיו.

(ב) (1) המעסיק יודא כי יש חדר שירותים תקין וראוי לשימוש העובדים, במקום העבודה או בקרבתו;

(2) שר התעשייה המסחר והתעסוקה⁴ רשאי, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, לפטור בתקנות מתחולת הוראות פסקה (1) סוגי מעסיקים, סוגי עבודות או סוגי מקומות עבודה, או לקבוע כללים ותנאים לתחולת ההוראות האמורות עליהם.

(ג) אין בהוראות סעיף קטן (ב) כדי לגרוע מחובות המוטלות לפי כל דין לענין חדרי שירותים, אלא להוסיף עליהן.

(ד) הוראות סעיף זה יחולו, לענין מעסיק ועובד, גם על מעסיק בפועל ועל עובד של קבלן כוח אדם המועסק אצל מעסיק בפועל ועל מזמין שירות ועל עובד של קבלן שירות המועסק אצל מזמין השירות, ובלבד שלענין תחולת הוראות סעיף קטן (ב)(1), העובד מועסק בחצרים שבהחזקתו של המעסיק בפועל או מזמין השירות, לפי הענין; בסעיף זה –

⁴ סמכויותיו הועברו לשר הרווחה והשירותים החברתיים: "פ"פ תשע"ז מס 7394 מיום 7.12.2016 עמ 1313.

גמול עבודה במנוחה
השבועית
(תיקון מס 14)
תשע"ד-2014

שכר רגיל
(תיקון מס 14)
תשע"ד-2014
תקנות בדבר חישוב
הגמול

הפסקות

(תיקון מס 14)
תשע"ד-2014

(תיקון מס 9)
תש"ס-2000

הפסקה לשם שימוש
בחדר שירותים
(תיקון מס 13)
תש"ע-2009
(תיקון מס 14)
תשע"ד-2014

(תיקון מס 14)
תשע"ד-2014

"מזמין שירות" – מי שמקבל אצלו שירות מקבלן שירות, במסגרת עסקו, משלח ידו או פעילותו הציבורית;

"מעסיק בפועל", "קבלן כוח אדם" – כהגדרתם בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996;

"קבלן שירות" – מי שעיסוקו במתן שירות, באמצעות עובדיו, אצל זולתו.

(ה) על הליכים בשל הפרת הוראות סעיף זה, יחולו הוראות סעיף 5א לחוק הזכות לעבודה בישיבה ובתנאים הולמים, התשס"ז-2007.

(תיקון מס 15)
תשע"ז-2017

21. בין יום עבודה למשנהו תחול הפסקה של שמונה שעות לפחות.

22. (א) מפעל שעובדים בו במשמרות, לא יועסק בו עובד בעבודת לילה יותר משבוע אחד בתוך שבועיים.

הפסקה בין יום עבודה למשנהו עבודת לילה (תיקון מס 7) תשנ"א-1991 (תיקון מס 14) תשע"ד-2014 (תיקון מס 17) תשע"ח-2018

(ב) (בוטל).

(תיקון מס 17) תשע"ח-2018

23. שר העבודה רשאי להתיר סטייה מהוראות הסעיפים 20 ו-22, אם נראה לו שסדרי העבודה או שתפקידו או טובתו של העובד מחייבים או מצדיקים זאת וכן לגבי מי שאינו מסכים לעבוד בימי המנוחה השבועית, על פי האמור בסעיפים 99 או 9ד. הוראות הסעיפים 14 (א) ו-15 חלות על היתר על פי סעיף זה.

היתר בדבר הפסקות (תיקון מס 5) תשמ"א-1981

פרק ששי: פיקוח וענשים

24. (א) סמכויותיו של מפקח עבודה, ביחס לכל מקום שיש לו יסוד להניח כי מועסק בו עובד, הן כסמכויותיו של מפקח לפי סעיף 10(1) לפקודת מחלקת העבודה, 1943.

סמכויות מפקח עבודה (תיקון מס 14) תשע"ד-2014

(ב) מפקח עבודה רשאי לחקור כל אדם הנמצא במקום שאליו בא מפקח העבודה בתוקף סמכויותיו לפי סעיף קטן (א), בכל ענין הנוגע לחוק זה, אך לא יידרש אדם ליתן תשובה או עדות העלולה לגלגל עליו אשמה.

מפקח עבודה רשאי לרשום בפרוטוקול את תשובותיו והודעותיו של הנחקר.

(ג) דין פרוטוקול שנרשם בהתאם לסעיף קטן (ב) כדין הודעה שנרשמה בהתאם לסעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות) והסעיפים 3 ו-4 לאותה פקודה חלים עליו.

25. (א) מעסיק חייב לנהל פנקס בדבר שעות עבודה, שעות מנוחה שבועית, שעות נוספות, גמול שעות נוספות וגמול עבודה במנוחה השבועית, ובו יירשמו הפרטים שייקבעו בתקנות.

פנקס שעות עבודה וכו' (תיקון מס 14) תשע"ד-2014 (תיקון מס 12) תשס"ח-2008

(1) לעניין שעות עבודה, שעות מנוחה שבועית ושעות נוספות ייערך הרישום בפנקס שעות העבודה באופן שוטף ויכלול רישום שעות עבודה בפועל;

(2) לא בוצע הרישום בפנקס כאמור בפסקה (1) באמצעים מכניים, דיגיטליים או אלקטרוניים, ייחתם הרישום מדי יום בידי העובד ויאושר בחתימת אחראי שהמעסיק מינה לכך, אלא אם כן קבע שר התעשייה המסחר והתעסוקה⁴, לאחר התייעצות עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ועם ארגוני מעבידים שהם לדעת השר יציגים ונוגעים בדבר ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, דרך אחרת לביצוע הרישום.

(ב) שר העבודה⁴ יקבע, בהודעה שתפורסם ברשומות, את סוגי המעסיקים שעליהם יחול סעיף זה.

26. (א) מי שהעסיק בניגוד לחוק זה או שלא בהתאם לתקנות או להיתר שניתנו לפיו, דינו – קנס עד חמישים לירות על כל עובד שהועסק כאמור או מאסר עד חודש אחד או שני הענשים

ענשים (תיקון מס 14) תשע"ד-2014

⁵ סמכויות השר הועברו למנהלת מינהל ההסדרה והאכיפה במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה: ["פ תשס"ח מס 5815](#) מיום 5.6.2008. עמ 3309. סמכויותיו הועברו לשר הרווחה והשירותים החברתיים: ["פ תשע"ז מס 7394](#) מיום 7.12.2016. עמ 1313.

כאחד.

(ב) מי שהפריע למפקח עבודה להשתמש בסמכויותיו, מי שסירב להשיב לו על שאלה שהוא חייב להשיב עליה, וכן מי שלא הציג היתר לפי סעיף 15(ב), דינו – קנס עד חמישים לירות או מאסר עד שני שבועות או שני הענשים כאחד.

(ג) העובר על הוראת סעיף 9א, דינו – קנס 1000 לירות.

(תיקון מס 1)
תשכ"ט-1969

27. (א) חברה, אגודה שיתופית או כל חבר אנשים אחר, שהעסיקו בניגוד לחוק זה או שלא בהתאם לתקנות או להיתר שניתנו לפיו, רואים כאחראי לעבירה גם כל חבר הנהלה, מנהל או פקיד של אותו חבר אנשים ואפשר להביאו לדין ולהענישו כאילו עבר הוא את העבירה, אם לא הוכיח אחד משני אלה:

אחריותם של חברי
הנהלה ושל מנהלים
(תיקון מס 14)
תשע"ד-2014

(1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו;

(2) שנקט בכל האמצעים הנאותים כדי להבטיח שהוראות חוק זה בקשר לעבירה הנידונה יקוימו.

28. בחבורת עובדים, בין שהיא גוף מאוגד ובין שאינה גוף מאוגד, רואים את כל אחד מבני החבורה כעובדו של האדם שמסר לחבורה את העבודה, אם היו רואים אותו כך אילו היה קיים קשר ישיר בינו ובין כל אחד מבני החבורה.

דין חבורת עובדים

29. (בוטל).

(תיקון מס 4)
תש"ס-1980

פרק שביעי: הוראות שונות

30. (א) חוק זה אינו חל על העסקתם של: -

תחולת החוק
(תיקון מס 14)
תשע"ד-2014

(1) שוטרים במשטרת ישראל, וכן כל מי שנמנה עם שירות בתי הסוהר;

(2) עובדי המדינה שתפקידם מחייב לעמוד לרשות העבודה גם מחוץ לשעות העבודה הרגילות;

(3) יורדי ים ועובדי דיג;

(4) אנשי צוות אויר;

(5) עובדים בתפקידי הנהלה או בתפקידים הדורשים מידה מיוחדת של אמון אישי;

(6) עובדים שתנאי עבודתם ונסיבותיה אינם מאפשרים למעסיק כל פיקוח על שעות העבודה והמנוחה שלהם.

(תיקון מס 14)
תשע"ד-2014

(ב) נתעוררו חלוקי דעות אם עובד שייך לאחד מסוגי העובדים שחוק זה אינו חל על העסקתם, רשאים העובד, המעסיק, ועד העובדים במקום, אם ישנו, או מפקח עבודה, לבקש את הכרעת בית הדין לעבודה, כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969; בית הדין יתן לוועד העובדים הזדמנות להשמיע את דברו בדרך שיורה אף אם לא הועד הוא שביקש את ההכרעה.

(תיקון מס 2)
תשכ"ט-1969
(תיקון מס 14)
תשע"ד-2014

31. לענין חוק זה דין עובד המדינה כדין כל עובד אחר.

המדינה כמעסיק
(תיקון מס 14)
תשע"ד-2014

32. שר העבודה⁴ ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, לרבות תקנות בדבר הדרכים שבהן יביא מעסיק לידיעת עובדיו את הוראות חוק זה.

ביצוע ותקנות
(תיקון מס 14)
תשע"ד-2014

33. שר העבודה לא יתקין תקנות לפי הסעיפים 4, 8 ו-19, לא יתן היתר כללי לפי הסעיפים 11, 12 ו-23, לא יתן צו לפי סעיף 13 ולא ישתמש בסמכויותיו לפי סעיף 25(ב), אלא לאחר התייעצות עם ארגון העובדים הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים ועם ארגונים ארציים ופרזנטטיביים של מעבידים שלדעת השר הם נוגעים בדבר; לענין מתן היתר כללי לפי סעיף 11(8) יתחשב השר גם בהמלצה משותפת של ארגון העובדים וארגוני המעבידים כאמור, ולענין היתר כאמור הנוגע לענף עבודה מסוים – בהמלצה משותפת של ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים באותו ענף עבודה וארגוני המעבידים כאמור, והכול ככל שניתנו.

חובת התייעצות
(תיקון מס 17)
תשע"ח-2018

34.	שר העבודה רשאי להעביר את הסמכויות הנתונות לו על פי חוק זה, חוץ מן הסמכויות להתקין תקנות, ליתן צו לפי סעיף 13 או היתר כללי לפי הסעיפים 11, 12 ו-23 ולפרסם הודעה לפי סעיף 15(ב).	העברת סמכויות
	הודעה על העברת סמכויות תפורסם ברשומות.	
35.	חוק זה אינו בא למעט מכל זכות הנתונה לעובד על פי חוק, הסכם קולקטיבי, חוזה עבודה או נוהג.	שמירת זכויות
36.	סעיף 495 מהמגלה – בטל.	ביטול
37.	תקפו של חוק זה הוא מיום כ"ז באלול תשי"א (28 בספטמבר 1951).	תחילת תוקף ת"ט תשי"א-1951

פנחס לבון
שר החקלאות
מ"מ שר העבודה

משה שרת
שר החוץ
מ"מ ראש הממשלה

חיים וייצמן
נשיא המדינה

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)